

Can Casassaies

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Can Casassaies
Alçada: 547

Coordenades:

Latitud: 41.69639
Longitud: 1.93897
UTM Est (X): 411711
UTM Nord (Y): 4616611

Classificació

Número de fitxa 08182 - 176
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVII-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: No conserva la coberta i algunes parets mitgeres s'han esfondrat. La vegetació va envaint l'espai, sobretot l'heura. I l'incendi de 1985 va afectar greument les estructures.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08181A001000210000OS
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 23/07/2016 - 02:00

Descripció

El mas Casassaies és una de les grans heretats del terme, tot i que una bona part de les terres pertanyien a Mura. Malgrat els indicis documentals, que ens situen en el segle XIV, futures recerques podrien aportar noves dades de la seva antigor. La principal característica de la construcció de la masia n'és la seva ubicació, tant per motius obvis com imperceptibles. La seva situació enlairada als quatre vents i en un lloc força recòndit i allunyat de vies importants de comunicació en són els obvis. Els més ocults es veuen durant la visita ja que una part de la construcció, segurament la més antiga de la masia, és sota bauma.

És de planta rectangular però consta de diversos cossos que s'han anat afegint amb el temps. El cos principal està format per la planta baixa i dos pisos. La teulada és a dues aigües amb el carener paral·lel a la façana principal, orientada a migdia. El ràfec està fet amb llesques de pedra plana. L'accés principal és un portal rodó dovellat del segle XIX; la dovella central porta gravada la data de 1801. Damunt seu, es conserva els brancals i la llinda amb pedra ben escairada d'un antic balcó amb festejador i sense reixa. La resta de finestres també tenen els ampits, els brancals i la llinda treballades i la majoria tenen festejadors. És justament al segon pis, on hi ha dues finestres orientades a llevant amb sengles llindes gravades.

A la planta baixa hi trobem dos cossos regulars: el central i el de llevant; i un tercer cos a ponent, està construït adaptant-se al terreny rocós, sota la bauma. El cos de llevant era el destinat al bestiar, on encara es veu la menjadora. Al fons hi ha una gran tina de 3,10 metres de diàmetre intern per 3,20 metres d'alçada. Està recoberta amb cairons de rajola vermella (40 x 40 cm). Es pot accedir al seu interior a través d'un forat fet a la paret que hi ha al fons de la cort. L'accés original a la tina és a partir de l'escala de pedra que s'inicia al fons del cos central de la casa (pel costat dret s'accedeix a la part superior de la tina i per l'esquerra s'accedeix a les dependències de la planta pis). La caixa d'aquesta tina es troba al costat dret de l'inici de l'escala. En el cos central també es conserva una premsa de cargol, encaixada al mur, amb la data de 1800 gravada a la fusta. Darrera seu, per sota l'escala d'accés al pis superior, hi ha l'entrada al celler. Una sala de grans dimensions amb una sola compartimentació al fons, de terra batuda i roca. Només entrar hi trobem les boixes corresponents a dues tines més a les quals s'hi pot accedir des del pis superior. La primera que es veu correspon a una tina de planta circular, amb cairons de rajola vermella. La tina està adossada al mur de la façana nord. La segona tina és de planta quadrada amb les mateixes característiques constructives. El sostre d'aquesta bodega aguanta el pes de la casa. Està fet amb volta de maó, resseguint la forma de la balma, i reforçat per arcs de pedra i pilars de maó. També hi ha un parell de piques plenes de terra, una d'elles sencera, d'un metre de costat per 60 cm d'alçada exterior.

A la planta pis, deixant les tines del pis a mà dreta i entrant a una estança que encara queda parcialment dempeus, hi ha una finestra amb festejador que dona a la façana principal i gairebé adossat, un forn del qual es conserva la boca i la volta. Està fet de pedra i maó, amb l'exterior arrebossat amb morter de calç. Deixant de banda aquests elements destacables, la planta pis ha sofert moltes modificacions; es veuen voltes mig tapades per envans de totxo, finestres tapiades i escales d'accés al segon pis, de pedra. Destaquen dues llindes de la façana interior orientada a llevant, amb gravats i inscripcions, que no s'han pogut identificar.

Observacions:

Al costat de la masia hi trobem dues construccions independents; la que fa referència a corral pels animals i un conjunt de dues tines més, una de les quals conserva la barraca de la caixa. L'heura ha envaït gran part d'aquest conjunt.

Història

Segons Ballvé (1998), la referència documental més antiga que cita el mas Casassaies és de l'any 1325, quan Pere de Sitjar restitueix a Guillem de Talamanca els mil sous barcelonins de la venda del mas que Sib il·la, la seva mare, havia fet en alou a Berenguer de Talamanca, pare de Guillem. Es tracta d'un pergami que conserva l'Arxiu de Montserrat procedent de Sant Benet de Bages.

En els fogatges de 1497 i 1553 també en surt la referència i es cita el cap de la unitat familiar: Valentí

Casajatges i Joan Sasasages respectivament.

Una altra documentació que serveix per conèixer les masies del terme és el Cadastre de 1773, on consta Joan Casassaia com a propietari i que paga 159 rals per divuit jornals de camp de secà, mig jornal de bosc, unortal d'hort de secà, vint-i-dos jornals d'erm, mig jornal de vinya, una casa amb la família i un germà, un mul, dos bous, un ruc, sis porcs i vint xais. Aquestes dades criden l'atenció, tot i sabent l'alt grau de frau que comporten els cadastres d'aquesta època. Sobretot si les confrontem amb l'existència de tines i tenint i algunes de les dates de dovelles i premsa, que situen el mas l'any 1800 com un moment àlgid de la producció de vi. Precisament 50 anys més tard, el propietari és obligat a arrendar el mas per poder pagar els deutes.

El mas s'abandona a partir de 1949 quan els masovers fugen a conseqüència de l'enfrontament entre els maquis que s'hi havien establert i la Guàrdia Civil. Des de l'any 1939, com a mínim, pertanyia a la família Miralles. Fins que a l'any 1972 compra la finca l'Anna Costa de Terrassa.

L'incendi de l'any 1985 afectà definitivament la casa i passa la propietat a Desarrollos Industriales, SA.

Bibliografia

BALLBÈ i BOADA, Miquel (1998). El Pont de Vilomara i Rocafort. Aspectes històrics. Ed. Centre d'Estudis del Bages. Barcelona.

